

Rafał Nadolny

Zabytki architektury i budownictwa w województwie poznańskim w latach 1990-1999

Ochrona Zabytków 53/4 (211), 388-394

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odkrywki oczyszczono i wstępnie zabezpieczono; do dziś nie przeprowadzono dalszych prac konserwatorskich.

Wykonanie: Sztuka Polska w Poznaniu (Andrzej Miarkowski, Krzysztof Tomczak).

Inwestor: Urząd Wojewódzki, Wydział Kultury i Sztuki.

W 1998 r. zakonserwowano obraz *Matki Boskiej Śnieżnej* z ołtarza bocznego p.w. Matki Boskiej Pocieszenia, XVII-wieczny, malowany olejno na płótnie, przedstawiający Marię w typie Hodgetrii, w srebrnej, częściowo pozłacanej i trybowanej sukience z 1720 r., wym. 77,5 x 115,5 cm. Nr rej. B 40 z 29 XI 1971 r.

Płótno było kruche, zabrudzone, zdeformowane, z 4 warstwami przemalowań. Warstwa malarska zabrudzona, spękana, pokryta pociemniałym werniksem, na sukience pokrytej lakierem produkty korozji srebra, pęknięcia.

Usunięto wtórne nawarstwienia malarskie i płótno dublażowe, uzupełniono ubytki płótna, dokonano dublażu na nowe płótno, uzupełniono ubytki zaprawy i warstwy malarskiej, powierzchnię zawerniksowano, oczyszczono sukienkę, usunięto przemalowania i produkty korozji srebra, zlikwidowano deformacje blachy, zalutowano pęknięcia.

Wykonawca: Piotr Dybalski.

Inwestor: Klasztor oo. jezuitów.

Klasztor oo. jezuitów, ul. Szewska 18

Budowla z XIII–XIV w., przebudowana ok. 1500 r., w 1622 r. na pocz. XVIII w.

W 1990 r. odsłonięto relikty wystroju kaplicy p.w. św. Jacka, z 1 poł. XVII w. — malowane zachęszki oraz fragmenty scen figuralnych, zapewne z życia św. Jacka i Dominika, a także fragmenty wystroju sztukatorskiego w postaci przyściennych pilastrów z kapitelami.

Wykonawca: Sztuka Polska w Poznaniu.

Inwestor: Urząd Wojewódzki, Wydział Kultury i Sztuki.

Fontanna Prozerpiny, Stary Rynek

Obiekt rokokowy z kutego piaskowca, 1766 r., Augustyn Schoeps. Nr rej. B 1 z 9 XI 1935 r.

W 1993 r. wykonano pełną konserwację obiektu — usunięcie nawarstwień metodą hydrodynamiczną, odsolenie i impregnacja kamienia, uzupełnienie ubytków kamienia masami plastycznymi na bazie żywicy epoksydowej i kruszyw, scalenie kolorystyczne dobrze zachowanych starych kitów i fleków, wymiana skorodowanej instalacji hydraulicznej, zabezpieczenie wnętrza cembrowiny, hydrofobizacja całej powierzchni kamienia, oczyszczenie brązowych rzygaczy i zabezpieczenie ich lakierem na bazie Paraloidu B-72.

Wykonawca: Mariusz Lewicki.

Inwestor: Powszechny Bank Kredytowy S.A. w Warszawie, Oddział w Poznaniu.

W 1999 r. rekonstruowano prace przedramię i dłoń Prozerpiny (uszkodzone ok. 3 lat wcześniej).

Wykonanie: Pracownice Konserwacji Zabytków w Poznaniu, sp. z o.o. (rzeźbiarze: Piotr Postaremczak, Mieczysław Król).

Inwestor: Zarząd Dróg Miejskich w Poznaniu.

Figura św. Jana Nepomucena, Stary Rynek

Rzeźba z kutego piaskowca, częściowo pozłacana, z 1724 r. Nr rej. B 52 z 23 I 1973 r.

W 1990 r. wykonano rekonstrukcję pozłacanej korony świętego.

Wykonanie: Sztuka Polska w Poznaniu (Krzysztof Tomczak).

Inwestor: Urząd Miasta, Miejski Konserwator Zabytków.

Kapliczka Bożej Męki, ul. Bydgoska 4 (na dziedzińcu Szkoły Podstawowej nr 105)

Obiekt ceglany murowany, tynkowany, z elementami ceramicznymi z ok. 1706 r. Nr rej. B 60 z 15 III 1973 r.

W 1992 r. sprawdzono statyczność posadowienia kapliczki, uzupełniono i odświeżono elementy ceramiczne; kapliczkę otynkowano.

Wykonanie: Fundacja Polska Sztuka Użytkowa, Oddział w Poznaniu (Marek Kozak).

Inwestor: Urząd Wojewódzki, Wydział Kultury i Sztuki.

Iwona Błaszczyk

ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA W WOJEWÓDZTWIE POZNAŃSKIM W LATACH 1990–1999

BRODY (gm. Lwówek)

Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła

Drewniany, z l. 1670–1673, z dobudowanymi po 1756 r. od południa zakrystią i kruchtą, odnowiony w l. 1935–1939. Nr rej. 2467/A z 1932 r.

W l. 1989–1993 przeprowadzono remont generalny kościoła polegający na naprawie konstrukcji więźby dachowej, naprawie i wymianie części podwalin, konserwacji drewnianych elementów konstrukcyjnych; zlikwidowano skutki korozji biologicznej impregnatami chemicznymi.

BYTYŃ (gm. Kaźmierz)

Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP

Zbudowany w 1534 r., restaurowany w l. 1725, 1785 i 1870, dobudowana kaplica i kruchta oraz częściowa przebudowa w 1906 r. Nr rej. 2446/A z 1932 r.

Brody, kościół p.w. św. Andrzeja Apostoła — wieża. Fot. T. Palacz

Kościół znajdował się w krytycznym stanie technicznym grożącym katastrofą budowlaną. Przeprowadzono w l. 1991–1999 prace remontowe polegające na rekonstrukcji wieży, naprawie konstrukcji dachu i jego pokrycia, wymianie stropu, przemurowaniu uszkodzonych partii murów, regotyzacji okien.

Wykonawca: systemem gospodarczym.

Inwestor: Parafia.

CHALIN (gm. Sieraków)

Dwór Kurnatowskich

Zbudowany w XVIII w., przebudowany ok. poł. XIX w. Nr rej. 1578/A z 1974 r.

W l. 1995–1997 prowadzono prace związane z adaptacją obiektu na cele dydaktyczno-szkoleniowe: wykonano remont generalny wraz z badaniami archeologicznymi w piwnicach, naprawiono więźbę dachową i wymieniono pokrycie dachu, wymieniono tynki wewnętrzne i zewnętrzne, adaptowano wnętrza do nowych potrzeb, pomalowano elewację.

Wykonawca: wg projektów arch. Zbigniewa Antczaka, dr. Piotra Rappa, Andrzeja Miarkowskiego.

Inwestor: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

CHLUDOWO (gm. Suchy Las)

Kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych

Drewniany, zbudowany w 1736 r., restaurowany w l. 1765 i 1970. Nr rej. 2397/A z 1932 r.

W l. 1989–1990 wykonano remont kapitalny konstrukcji kościoła polegający na naprawie uszkodzonych elementów drewnianych w konstrukcji ścian, wymianie oszalowania, impregnacji drewna środkami owadobójczymi.

CZERLEJNO

(gm. Kostrzyn Wielkopolski)

Kościół parafialny p.w. NMP Wniebowziętej

Drewniany, zbudowany w 1743 r., restaurowany w l. 1848, przed 1939 i 1958. Nr rej. 2432/A z 1932 r.

W l. 1995–1998 przeprowadzono remont generalny całego kościoła polegający na wymianie podwalin i wykonaniu klinkierowego cokołu, naprawie ścian z wymianą elementów uszkodzonych, wymianie pokrycia dachowego oraz remoncie konstrukcji więźby dachowej, naprawie elementów konstrukcyjnych wieży, wykonaniu nowego oszalowania oraz impregnacji wszystkich elementów drewnianych.

Wykonawca: Józef Paczka z Nowego Targu, pod nadzorem arch. Janusza Pawlaka.

Inwestor: Parafia oraz Generalny Konserwator Zabytków.

CZESZEWO (gm. Miłostów)

Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja

Drewniany, zbudowany w 1792 r. Nr rej. 2464/A z 1933 r.

W l. 1993–1994 wykonano remont generalny polegający na wymianie spróchniałych podwalin ściennych oraz podłóg, osuszeniu podwalin i wykonaniu izolacji poziomej.

Wykonawca: Wydział Remontowo-Budowlany OZPS Orzechowo, pod nadzorem inż. Marka Szwabińskiego.

Inwestor: Parafia.

DOLSK

Kościół szpitalny p.w. Św. Ducha, obecnie filialny

Drewniany, zbudowany w 1618 r., szachulcowa kruchta dobudowana w XVIII w. Nr rej. 159/A z 1968 r.

W 1995 r. przeprowadzono remont generalny polegający na impregnacji elementów drewnianych środkami ogniochronnymi, wykonaniu nowego oszalowania, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, wykonaniu nowej posadzki, przemurowaniu szachulcowej zakrytii z kruchtą, wymianie pokrycia dachowego.

Chalin, dwór, elewacja ogrodowa, obecnie Centrum Edukacji Ekologicznej. Fot. A. Jabłońska

Chludowo, kościół p.w. Wszystkich Świętych. Fot. T. Palacz

Dolsk, kościół p.w. Św. Ducha. Fot. R. Banach

Wykonawca: Edward Ząbek z Istebnej, na podstawie ekspertyzy technicznej inż. Macieja Stankowskiego.

Inwestor: Parafia i prywatni darczyńcy.

Probostwo

Zbudowane w l. 1758–1770, remont i dobudowa łącznika z oficyną w 1889 r. Nr rej. 1160/A z 1970 r.

W 1995 r. przeprowadzono remont konstrukcji więźby dachowej połączony z wymianą pokry-

cia dachowego, wymieniono stolarkę okienną (przy ścisłym zachowaniu dotychczasowych form i podziałów), wymieniono rynny i opierzenia.

Wykonawca: prace prowadzone systemem gospodarczym.

Inwestor: Parafia.

GRANOWO

Kościół parafialny p.w. św. Marcina

Drewniany, zbudowany w 1729 r., restaurowany w l. 1869 i po 1980. Nr rej. 2474/A z 1931 r.

W l. 1997–1999 przeprowadzono remont kapitalny kościoła polegający na wymianie podwalin i wykonaniu nowego cokołu, naprawie ścian z wymianą elementów uszkodzonych, wymianie pokrycia dachowego, wykonaniu nowego oszalowania oraz impregnacji wszystkich elementów drewnianych.

Wykonawca: Józef Paczka z Nowego Targu pod nadzorem arch. Janusza Pawlaka.

Inwestor: Parafia i Generalny Konserwator Zabytków.

GRODZISK WIELKOPOLSKI

Kościół parafialny p.w. św. Jadwigi

Ukończony w 1672 r., wzniesiony wg projektu arch. Krzysztofa Bonadury st., zniszczenie hełmu wieży 1769 r., remont hełmu 1842 r., pożar kopuły 1864 r., odbudowa kopuły oraz budowa nowego zwieńczenia wieży i zakrystii 1865 r. Restaurowany w l. 1889, 1928, wnętrza i polichromia konserwowane w l. 1927–1930 wg proj. Stanisława Wróblewskiego i w 1967 wg proj. Stanisława i Teodora Szukałów. Nr rej. 2497/A z 1953 r.

W 1999 r. wykonano prace polegające na skuciu tynków zewnętrznych do wysokości 2 m oraz usunięciu płyt betonowych wokół kościoła w celu osuszenia murów. Jest to etap przygotowawczy do remontu elewacji kościoła.

Gultowy, kościół p.w. św. Kazimierza. Fot. T. Palacz

Wykonawca: prace prowadzone systemem gospodarczym.

Inwestor: Parafia.

Zespół klasztorny pobernardyński (ob. użytkowany przez parafię kościół filialny p.w. Najświętszego Imienia Jezus i Niepokalanego Poczęcia NMP)

Zbudowany w l. 1662–1696 wg proj. Krzysztofa Bonadury mł. (?), szczyty i hełm wieży z 1739 r. Restaurowany w l. 1870 i 1951; rozbiórka trzech skrzydeł klasztoru w 1908 r. Nr rej. 415/A z 1968 r.

W l. 1992–1999 wykonano naprawę więźby dachowej oraz pokrycia dachowego wraz z wymianą rynien i opierzeń, osuszono mury kościoła i klasztoru metodą dynamicznej elektroiniekcji, naprawiono stolarkę okienną, założono nowe tynki zewnętrzne i wewnętrzne po osuszeniu ścian, pomalowano wnętrza, wymieniono posadzki.

Wykonawca: prace prowadzone pod nadzorem ks. Mariana Lewandowskiego oraz doc. Mariana Krzesztofiaka (konstrukcja).

Inwestor: Parafia oraz prywatni donatorzy.

Kościół szpitalny p.w. Św. Ducha (obecnie filialny)

Drewniany, zbudowany w 1663 r., restaurowany w 1961 r. Nr rej. 1517/A z 1974 r.

W 1992 r., przełożono pokrycie dachu blachą cynkową kładzioną w karo. W l. 1994–1995 naprawiono więźbę dachową, wymieniono deski sufitowe, wyremontowano wieżę, naprawiono oraz oczyszczono stolarkę okienną i drzwiową, wyremontowano więźbę dachową i wymieniono deski sufitowe w zakrystii.

GUŁTOWY (gm. Kostrzyn Wlkp.)

Kościół parafialny p.w. św. Kazimierza

Szachulcowy, zbudowany w l. 1738 – ok. 1750, wieża drewniana dobudowana w 1834 r., remonty w l. 1895, 1953, 1984. Nr rej. 2468/A z 1935 r.

Prace remontowe prowadzono w l. 1992–1999. Drewniane elementy konstrukcji szachulcowej znajdowały się w złym stanie tech-

Mórka, kościół p.w. NMP Wniebowziętej. Fot. T. Łuczak

Rakoniewice, fragment domu podcieniowego po konserwacji. Fot. R. Banach

nicznym, zaatakowane przez drewnojady oraz zniszczone przez korozję biologiczną, w wielu miejscach całkowicie utraciły własności konstrukcyjne. Do tej pory przeprowadzono około 90% prac konstrukcyjnych polegających na wymianie zniszczonych belek podwalinowych, zniszczonych słupów i rygli w ścianach szachulcowych prezbiterium i nawy, oczyszczeniu całości konstrukcji drewnianej i konserwacji jej preparatami owadobójczymi, grzybobójczymi i ognioochronnymi. Wykonano także remont hełmu na wieży.

Wykonawca: Zakład Usług Ciesielskich Leszka Wróbla pod nadzorem dr. Piotra Rappa.

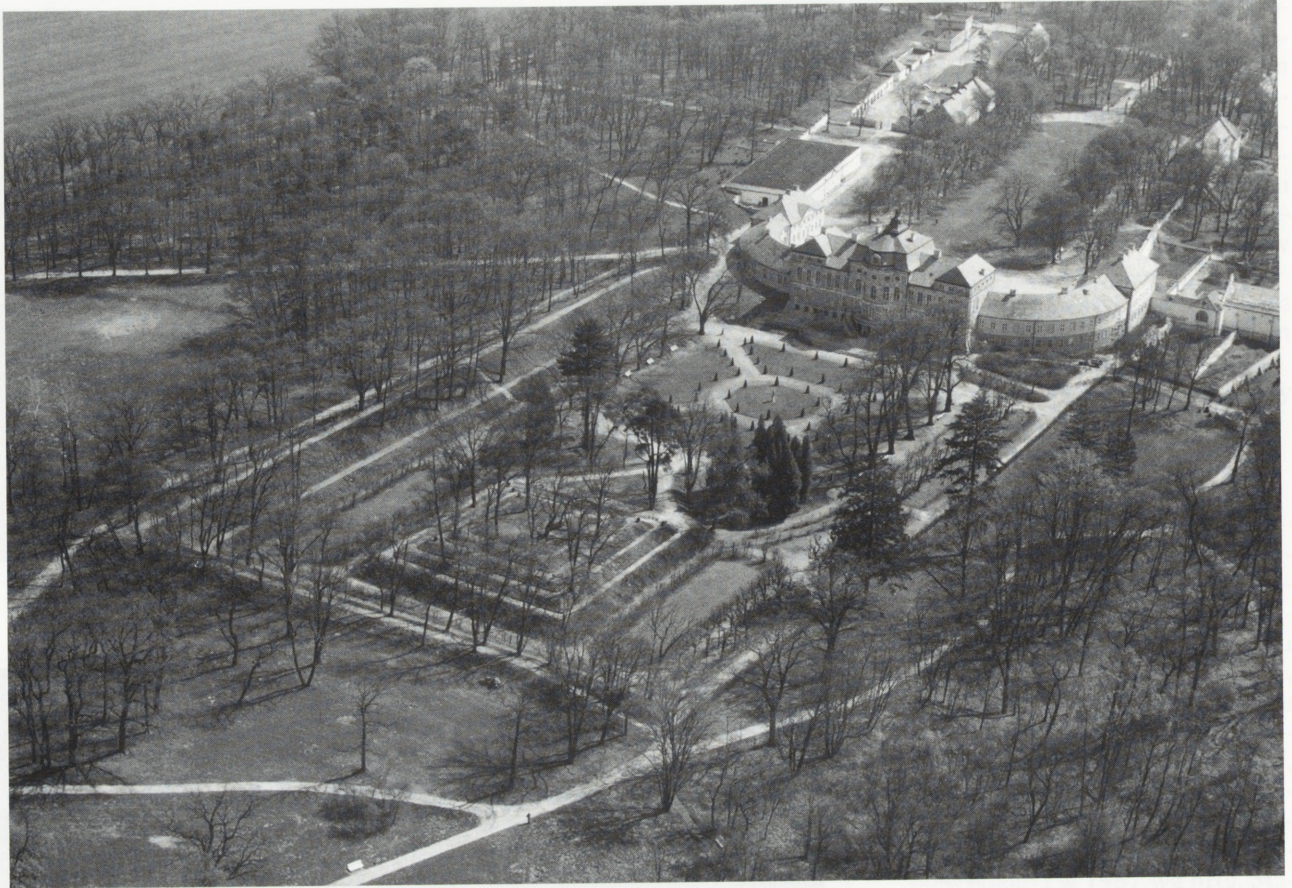
Inwestor: Parafia.

KOMORNIKI

Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła

Prezbiterium wzniesiono w XVI w., korpus z l. 1910–1912. Nr rej. 2342/A z 1995 r.

Prace remontowe były realizowane w dwóch etapach: w 1993 r. zmieniono pokrycie hełmu na wieży na blachę miedzianą, a w 1996 r.

Rogalin — widok na barokowy ogród i pałac Rogalińskich. Ogrodowa elewacja palacu przed konserwacją. Park odtworzony po 1945 r. wg projektu prof. Gerarda Ciolka. Fot. W. Stępień

położono nową dachówkę, wykonano nowe opierzenia i rynny z miedzi oraz założono instalację odgromową.

Wykonawca: Leon Marciniak ze Szczepankowa (1993 r.) i Jan Breś (1996 r.).

LWÓWEK

Kościół ewangelicki

Zbudowany w 1778 r. wg proj. Antoniego Höhne, obecnie nieużytkowany. Nr rej. 145/A z 1968 r.

W l. 1991–1992 przeprowadzono remont generalny wieży wraz z naprawą elementów konstrukcji hełmu oraz wymianę jego pokrycia.

Wykonawca: firma dekarcka Bronisława Ptaka.

Inwestor: Urząd Wojewódzki w Poznaniu.

MCHY (gm. Książ Wlkp.)

Kościół parafialny p.w. św. Marcina bp.

Zbudowany w l. 1575–1616, wieża wzniesiona w 1615 r. kruchta południowa. z 1 poł. XIX w., zakrystia z k. XIX w., otynkowany w 1900 r. Nr rej. 2423/A z 1933 r.

W l. 1995–1997 przeprowadzono remont konstrukcji wieży, prace blacharsko-dekarskie na hełmie wieży, remont drewnianej konstrukcji więźby dachowej oraz impregnację elementów drewnianych środkami grzybobójczymi i ognioochronnymi.

MÓRKA (gm. Śrem)

Kościół parafialny p.w. NMP Wniebowziętej

Drewniany, zbudowany w 1 poł. XVII w., restaurowany w 1737 r., wieża dobudowana w XIX w. Nr rej. 2424/A z 1932 r.

W 1997 r. przeprowadzono zabezpieczające prace remontowe blacharsko-dekarskie, polegające na naprawie i uzupełnieniu elementów pokrycia dachowego.

Wykonawca: zakład dekarcki p. Marciniaka ze Szczepankowa.

Inwestor: Parafia.

PROCHY (gm. Wielichowo)

Dwór

Zbudowany w l. 80. XVIII w. Nr rej. 1159/A z 1974 r.

W l. 1992–1994 rozpoczęto remont generalny obiektu polegający na wymianie konstrukcji dachowej wraz z pokryciem, wymianie stropu parteru i I piętra, wykonaniu kominów, przemurzeniu części ścian działowych.

W 1998 r. naprawiono i zamontowano nową stolarkę okienną. Prace są w toku.

Wykonawca: remont prowadzony systemem gospodarczym.

Inwestor: właściciel.

RAKONIEWICE

Dom podcieniowy Rakoniewice nr 5

Budynek wzniesiony w 2 poł. XVIII w. Nr rej. 2531/A z 1956 r.

W 1995 r. przeprowadzono remont polegający na naprawie drewnianej konstrukcji więźby dachowej, pokryciu dachu papą i gontem, wymianie drewnianego słupa w podcieniu na nowy, wykonanego ściśle na wzór starego.

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej w Rakoniewicach.

Inwestor: Urząd Miasta.

ROGALIN (gm. Mosina)

Pałac Raczyńskich

Zbudowany ok. 1770–1788 przy udziale arch. Jana Chrystiana Kamsetzera, wystrój ukończony w 1 poł. XIX w. Restauracja przeprowadzona w l. 1892–1895 wg proj. arch. Zygmunta Hendla. Nr rej. 2494/A z 1952 r.

W l. 1992–1994 przeprowadzono renowację elewacji frontowej polegającą na założeniu nowych tynków i malowaniu elewacji, wykonaniu robót blacharskich, konserwacji i częściowej wymianie stolarki okiennej i drzwiowej.

W l. 1995–1997 przeprowadzono remont elewacji ogrodowej oraz ściany szczytowej polegający na skuciu tynków i założeniu nowych oraz malowaniu elewacji, konserwacji stolarki okiennej, wykonaniu robót blacharskich.

W l. 1998–1999 przeprowadzono rekonstrukcję schodów zewnętrznych przy elewacji ogrodowej.

Wykonawca: w l. 1992–1994 firma „Retro” wg dokumentacji projektowej arch. Zbigniewa Antczaka; w l. 1995–1997 Zakład Sztukatorski Mariana Domanickiego wg dokumentacji projektowej arch. Grzegorza Cencka, pod nadzorem arch. Zbigniewa Antczaka.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków.

SIERAKÓW

Kościół parafialny p.w. NMP Niepokalanie Poczętej (pobernardyński)

Zbudowany w l. 1624–1639 wg proj. Krzysztof Bonadura st., odnowienie i dobudowa fasady w 1740 r., pożar w 1819 r. — spłonęła wieża i część sklepień nad nawą, odbudowa i nowe hełmy wież w 1865 r., budowa chóru muzycznego w 1927 r., odnowienie wnętrza w 1928 r., remont kopuły w 1937 r. Nr rej. 2498/A z 1953 r.

W 1991 r. wykonano malowanie wnętrza i odczyszczono sztukaterie; w 1996 r. przeprowadzono prace blacharsko-dekarskie polegające na wykonaniu nowych obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych; w 1997 r. naprawiono tynki zewnętrzne i wykonano malowanie elewacji.

Wykonanie: Z. Konieczny z Poznania.

Inwestor: Parafia.

Pozostałości zamku Opalińskich

Piwnice przed 1641 r., rozebrany po 1817 r., ob. Muzeum–Zamek Mauzoleum Rodziny Opalińskich. Nr rej. 302/A z 1968 r.

W l. 1993–1995 przeprowadzono prace rekonstrukcyjne. Wykonano remont zachowanych piwnic oraz odbudowano południo-

we skrzydło zamku na istniejących piwnicach wg koncepcji prof. dr. hab. Jana Skuratowicza (por. artykuł na s. 341).

Wykonawca: Fundacja Polska Sztuka Użytkowa.

Inwestor: Urząd Wojewódzki w Poznaniu.

SŁOPANOWO (gm. Obrzycko)

Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja

Drewniany, zbudowany w l. 1695–1699. Nr rej. 2479/A z 1932 r.

W l. 1992–1994 przeprowadzono prace remontowe polegające na wzmocnieniu belek stropowych i elementów konstrukcji więźby dachowej, wymianę pokrycia dachowego na gont, impregnację elementów drewnianych środkami grzybobójczymi i owadobójczymi, odbudowę górnej części wieży, wymianę oszalowania.

Wykonawca: zakład Bronisława Ptaka.

Inwestor: Urząd Wojewódzki w Poznaniu.

ŚREM

Mur ceglany z bramą z figurami św. Franciszka i św. Antoniego przy kościele pofranciszkańskim p.w. Narodzenia NMP

Zbudowany w 1779 r. Nr rej. 586/A z 1969 r. W 1995 r. prze-

Sieraków, kościół p.w. NMP Niepokalanie Poczętej — fragment wnętrza po konserwacji. Fot. P. Kamza

proawdzono prace remontowe polegające na naprawie i malowaniu tynków, oczyszczeniu i impregnacji ceglanego zwieńczenia, wymianie zniszczonych partii muru, renowacji bramy klasztornej z zachowaniem detalu i inskrypcji.

Wykonawca: prace prowadzone systemem gospodarczym.

Inwestor: Parafia.

TULCE (gm. Kleszczewo)

Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP

Prezbiterium i nawa wzniesione w 1 poł. XIII w., wieża dobudowana w 1784 r. Nr rej. 2445/A z 1932 r.

W l. 1994–1996 r. przeprowadzono remont wieży polegający na wymianie zniszczonych elementów więźby dachowej, wymianie blachy pokrywającej hełm wieży;

naprawie tynków i malowaniu elewacji fasady zachodniej kościoła.

Wykonawca: nadzór i projekt dr Piotr Rapp.

Inwestor: Parafia.

UZARZEWO (gm. Swarzędz)

Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła

Szachulcowy, zbudowany w 1749 r., wieża drewniana dobudowana w 1869 r., kaplica i zakrycia z 1900 r., remontowany w 1970 r. Nr rej. 1195/A z 1970 r.

W latach 1996–1999 prowadzono, naprawiono i wzmocniono konstrukcję słupową wieży, naprawiono więźbę dachową wieży i wymieniono jej pokrycie dachowe. Wymieniono pokrycia dachowego z dachówki na gont, naprawiono konstrukcję więźby dachowej, wyremontowano strop.

Wykonawca: prace prowadzone systemem gospodarczym, na podstawie ekspertyzy inż. Stanisława Ziętowskiego.

Inwestor: Społeczny Komitet Odnowy Kościoła, Generalny Konserwator Zabytków.

WOLSZTYN

Kościół parafialny p.w. NMP Niepokalanie Poczętej

Zbudowany w l. 1767–1778. Nr rej. 355/A z 1987 r.

W l. 1992–1994 odnowiono elewację: położenie nowych tynków z odtworzeniem detalu architektonicznego oraz prace blacharsko-dekarskie.

Wykonawca: Zakład Budowlany Leszka Urbanowicza.

Inwestor: Parafia oraz dotacje od Generalnego Konserwatora Zabytków.

Rafał Nadolny

ZABYTKI SZTUKI, RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO I TECHNIKI W WOJEWÓDZTWIE POZNAŃSKIM W LATACH 1990–1999

BIAŁCZ STARY (gm. Śmigiel)

Kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych

Portret Franciszka Gajewskiego, fundatora kościoła

Nr rej. 276/B/Le z 9 VI 1973 r.

Odnaleziony na strychu portret fundatora białczańskiego kościoła poddano w 1999 r. pełnej konserwacji: usunięto deformacje podobrazia i łuski, wykonano konsolidację płótna, sprasowanie, założono łąty w miejscach ubytków płótna, usunięto zabrudzenia i wtórne werniksy, uzupełniono ubytki gruntu, zdublowano płótno, nabit na nowe krosno oraz wykonano uzupełnienia warstwy malarskiej poprzez punktowanie, na koniec — zabezpieczono.

Wykonawca: mgr Stanisław Zborowski.

Inwestor: Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Krucyfik z postacią Ukrzyżowanego z 1 poł. XVIII w.

Podczas prac konserwatorskich w 1999 r. usunięto przemalowania i wtórne złocenia, wzmocniono drewno strukturalne, uzupełniono ubytki, poklejono elementy, uzupełniono ubytki gruntu, scalonobytki polichromii i złocień.

Wykonawca: mgr Stanisław Zborowski.

Inwestor: Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

BYTYŃ (gm. Kaźmierz)

Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP

Wzniesiony w 1534 r. Nr rej. 2446/A z 1932 r.

Podczas remontu kapitalnego kościoła odkryto polichromie późnogotyckie z XVI w. i barokowe z XVII/XVIII w.

Prace konserwatorskie: interwencyjne, ratownicze, zabezpieczające i rewaloryzacyjne przy polichromiach ornamentalnych i fi-

guralnych z przełomu XVII/XVIII w. na ścianach i w glicach okiennych kościoła oraz przy polichromiach późnogotyckich wykonywano — z powodu ich stanu zachowania oraz prowadzonych równoległe prac budowlanych — w l. 1995–1999 (z wyjątkiem roku 1997).

Wykonawca: mgr Krzysztof P. Tomczak z Lubonia k. Poznania.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków oraz Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Obraz *Maryi Niepokalanej* olej na płótnie, na podobrazii drewnianym z ok. poł. XVII w.

W 1999 r. przeprowadzono kompleksową konserwację i renowację polegającą na oczyszczeniu płótna, zdublowaniu i ponownym naciągnięciu na drewniane deskowe podobrazie. Obraz wypunktowano uzupełniając ubytki malowidła.

Wykonawca: mgr Krzysztof P. Tomczak z Lubonia k. Poznania.

Inwestor: Parafia.